

Onderwerp

Subsidie Zorgoppas 2024

Opsteller	Etienne van Uden	Behandeldatum	27 februari 2024
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	G. Visser		

Advies

1. Een subsidie te verlenen van €57.150,- aan Zorgoppas B.V. ten behoeve van de pilot Zorgoppas in de periode 1 maart 2024 tot en met 31 december 2024 (waarvan € 9.400, ten behoeve van de vergoeding van een eigen bijdrage van inwoners met een verzamelinkomen tot 130% van de bijstandsnorm).
2. De kosten voor €28.575,- incidenteel te dekken uit het taakveld Maatwerkdienstverlening 18-., ambulante begeleiding (61476.S3190.44015).
3. De kosten €28.575,- incidenteel te dekken uit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), onderdeel Mantelzorg (61424.S4307.44015).

Aanleiding

In 2023 is de gemeente Nijmegen een pilot gestart met Zorgoppas B.V. In deze pilot levert Zorgoppas oppasdiensten, ter ontlasting van ouders met zorgbehoevende kinderen. Door de inzet van Zorgoppas kunnen (duurdere) individuele maatwerkvoorzieningen ter ontlasting van ouders worden voorkomen. Daarnaast is de inzet van zorgoppas een inclusievere en normaliserende manier, ten opzichte van de inzet van ambulante jeugdhulp, dagbesteding of logeeropvang. Deze pilot loopt nu een jaar en wordt door zowel de aanbieder, verwijzer als ouders als helpend ervaren. De Buurteams Jeugd en Gezin benoemen tijdens de eerste evaluatie momenten dat de diensten van Zorgoppas de inzet van respijtzorgvoorzieningen uit de jeugdwet helpen voorkomen. In dit collegevoorstel vindt u daarom een voorstel om de termijn met een jaar te verlengen.

Beoogde impact

Dit voorstel staat in relatie tot het volgende doel uit de doelenboom: 'We ondersteunen kinderen en gezinnen bij gezond en veilig opvoeden en opgroeien met (specialistische) ambulante jeugdhulp indien nodig. Dit doel is onderdeel van de ambitie: 'We zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.'

Argumenten

1.1 We bieden ondersteuning aan die zo dicht mogelijk in de buurt komt van het 'normale' leven. Veel ouders schakelen voor een moment van ontspanning het eigen netwerk of een oppas in. Helaas is dat niet voor alle ouders mogelijk. Wanneer het kind zorgintensief is, kan het zijn dat het eigen netwerk of een normale oppas niet voldoende steun kunnen bieden. Het vinden van een oppas die kundig genoeg is om te werken met gedragsproblematiek zoals autisme is moeilijk.

Bij gebrek aan een goede oplossing en de noodzaak om ouders staande te houden in een moeilijke tijd wordt vaak een ambulant begeleider vanuit de Jeugdwet ingezet. Dit is een zware en niet-inclusieve inzet. Hiermee creëren we een ongelijk speelveld: andere ouders die een oppasvraag hebben bekostigen de oppas immers zelf. De inzet van jeugdhulp is daarentegen

Collegevoorstel

gratis. Met deze subsidie bekostigen we een pilot buiten de jeugdwet die uitgevoerd wordt door Zorgoppas. Bij de aanpak van Zorgoppas betalen ouders het gebruikelijke tarief voor een oppas, en de gemeente betaalt de 'plus': de extra deskundigheid van de oppasser en het extra vangnet. Hierdoor laten we de oppas van een kind met zorg, zoveel mogelijk lijken op een reguliere oppas en kunnen ook deze ouders op adem komen. Dit is een minder stigmatiserende en meer normale oplossing voor overbelaste gezinnen. Doordat ouders de reguliere oppaskosten moeten betalen, verder te noemen eigen bijdrage, voorkomt dat bovendien een aanzuigende werking en voorkomt ongeremd gebruik.

1.2 We verwachten een kosten daling voor het behalen van dezelfde doelen.

De gemeente geeft bijna € 1 miljoen op jaarbasis uit aan respijtzorg in de vorm van begeleiding. Bijzondere oppasvormen maken onderdeel uit van respijtzorg. Jaarlijks hebben we tekorten op begeleiding. De Zorgoppas is naast de inhoudelijke pluspunten, een goedkopere oplossing. De kosten van reguliere begeleiding ligt op €60,60 per uur. De kosten voor Zorgoppas liggen op €15,50 per uur voor de gemeente en €8,- per uur eigen bijdrage voor de inwoner. Bij de Zorgoppas is ook sprake van eerste matchingskosten van €500,- voor de gemeente. Daarnaast betaalt de inwoner een abonnement van €9,- per maand. Voor minima, tot 130% van de bijstandsnorm, willen wij ook de eigen bijdrage en het abonnement betalen. Bij een gelijke inzet van 104 uur per jaar zijn de gemeentelijke kosten:

- Reguliere begeleiding: € 6.302,-
- Zorgoppas: € 2.112,-; ouders betalen zelf de eigen bijdrage en het abonnement.
- Zorgoppas minima: € 3.052,-; Nijmegen betaalt eigen bijdrage en abonnement

Indien er geen nieuwe match nodig is en trajecten langer dan één jaar lopen liggen de kosten voor Zorgoppas nog €500,- per jaar lager.

Het vervangen van een jeugdzorgprofessional door een gespecialiseerde oppas maakt een uur oppassen grofweg driekeer zo goedkoop.

1.3 Substitutie en monitoring

Middels deze pilot willen we begeleiding substitueren door een goedkopere ondersteuningsvorm, en zo bijdragen aan lagere begeleidingskosten. Het Buurtteam Jeugd en Gezin is betrokken bij de toegang tot een traject bij Zorgoppas. Bij overbelaste gezinnen speelt veelal meer dan alleen een opvangvraag; het Buurtteam kan daarop meekijken. Daarnaast is Zorgoppas ook een extra (voorliggende) tool waarnaar Buurtteams Jeugd en Gezin kan verwijzen. Dit kunnen zij doen in plaats van de individuele maatwerkvoorzieningen zoals ambulante begeleiding.

1.4 Eerste positieve evaluaties

In 2023 en in 2024 zijn evaluaties uitgevoerd. Tijdens deze evaluaties hebben we samen met Buurtteams Jeugd en Gezin stilgestaan bij de pilot. Hierbij hebben we vastgesteld dat een groot deel van de beschikbare subsidie in 2023 niet is ingezet. De grootste reden hiervoor is dat het opbouwen van het netwerk veel tijd kost. Zorgoppas heeft netwerk nodig om geschikte oppassers te vinden, en heeft tijd nodig om naamsbekendheid te ontwikkelen onder ouders, en de belangrijkste vindplaatsen van Nijmegen.

Wat in ieder geval duidelijk wordt uit de evaluatie is dat er wel al successen zijn geboekt. De matches die gemaakt zijn worden als helpend ervaren en lijken goed aan te sluiten bij de behoeften van ouders. Buurtteams geeft daarnaast aan veel baat te hebben bij de mogelijkheid om te verwijzen naar zorgoppas als voorliggende voorziening. Dit maakt dat bij overbelasting niet

Collegevoorstel

automatisch het gesprek hoeft te gaan over toekenning of afwijzing van een maatwerkvoorziening.

1.5 Een oppas mogelijk maken voor huishoudens met een laag inkomen

Om de diensten van Zorgoppas ook voor ouders met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm mogelijk te maken stellen we voor om een extra subsidie toe te kennen aan Zorgoppas. Waarmee zij de eigen bijdrage kunnen kwijtschelden.

Het abonnementstarief is voor ouders met een laag inkomen (tot 130% van de bijstandsnorm) een drempel om gebruik te maken van de diensten van Zorgoppas. Dit kan ertoe resulteren dat ouders alsnog aanspraak maken op respijtzorg uit de Jeugdwet, omdat hier geen kosten aan verbonden zijn.

3.1 Financiering uit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord

De inzet van Zorgoppas betreft nog een pilotfase. Er zijn dus geen structurele middelen gekoppeld aan deze subsidie. In 2024 is het mogelijk om een deel van de subsidie te bekostigen uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We stellen daarom voor om de helft van de kosten uit middels GALA middelen te financieren en de andere helft uit het taakveld maatwerkdienstverlening 18-.

Kanttekeningen

1.1 Kans op aanzuigende werking?

Het subsidiëren van Zorgoppas betekent het opzetten van een nieuwe dienstverlening voor inwoners, die nieuwe groepen kan bereiken. Hiermee bestaat de kans dat we extra kosten maken doordat de huidige groep van begeleiding niet over gaat naar Zorgoppas, maar er wel een nieuwe groep mensen komt. Dit is een aanvaardbaar risico. De aanzuigende werking wordt beperkt door de eigen bijdrage en een stem van de Buurtteams tot de toelating tot Zorgoppas. De grote financiële verschillen tussen beide trajecten maken bovendien dat wanneer enkelen trajecten naar Zorgoppas gaan in plaats van naar begeleiding er al financiële winst is. Uit de eerste evaluaties blijkt ook dat er nog geen sprake is van een aanzuigende werken.

2.1 Bezwaar op eigen bijdrage

Een mogelijk juridisch risico is dat ouders bezwaar maken tegen de eigen bijdrage, met als argument dat geen ouderlijke bijdrage voor jeugdhulp gevraagd mag worden volgens de Jeugdwet. De inzet van Zorgoppas is echter uitdrukkelijk geen jeugdhulp voorziening. Een eigen bijdrage (reguliere oppaskosten) is dus toegestaan. Wij schatten de kans van slagen van dergelijke bezwaren klein.

Gemeente Nijmegen subsidieert Zorgoppas om oppasdiensten aan jeugdigen met complexe zorgvragen te leveren voor een gereduceerd tarief, dat overeenkomt met de kosten voor een reguliere oppas. Hiermee maken we een oppas ook voor deze ouders betaalbaar. Zodat zij er, net zoals andere ouders en tegen vergelijkbare kosten, ook eens uit kunnen zonder kind.

Er zijn meerdere gemeenten die werken met de diensten van Zorgoppas op een vergelijkbare manier met de gemeente Nijmegen. Andere gemeenten zien de dienst van Zorgoppas, net zoals Nijmegen, niet als een vorm van jeugdhulp.

Financiën

Collegevoorstel

De financiering is gebaseerd op het maken van 42 nieuwe matches naast de lopende trajecten (zonder vergoeding van de eigen bijdrage): €47.750,- (met vergoeding van de eigen bijdrage € 57.150). Om in de praktijk flexibeler om te kunnen gaan met de aanvragen is het voorstel om geen maximum aantal trajecten vast stellen, maar een maximum bedrag. Hiermee kunnen we wachtlijsten voorkomen, en kan Zorgoppas diensten met een lagere intensiteit aanbieden wanneer het maximum budget bijna bereikt wordt.

Daarnaast gaan we uit van 10 trajecten waarbij ook de eigen bijdrage vergoed wordt voor ouders met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm: 9.500,-.

De totale subsidie is dan een bedrag van €57.150,-.

€28.575,- van de subsidie wordt ten laste gebracht van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg, productgroep maatwerkdienstverlening 18-. Specifiek op het onderdeel Ambulante begeleiding, innovatiebudget (61476 S3190).

€28.575,- van de subsidie wordt ten laste gebracht van de SPUK GALA-middelen onderdeel mantelzorg (61424.S4307.44015).

Vervolg

Na besluitvorming wordt Zorgoppas op de hoogte gesteld van het genomen besluit. De uitvoering kan per 1 maart 2024 starten voor nieuwe ouders en doorgaan in lopende trajecten.

We evalueren de inzet van zorgoppas eind 2024 uitgebreid. Aan de hand van deze evaluatie zal er een besluit genomen worden over de structurele toekenning van een subsidie aan Zorgoppas.

Enkele belangrijke vragen bij deze evaluatie zijn:

- Sluiten de diensten van Zorgoppas voldoende aan bij de behoefte van ouders met zorg intensieve kinderen?
- Dragen de voorliggende diensten van Zorgoppas voldoende bij aan het voorkomen van individuele respijtzorgvoorzieningen uit de Jeugdwet?

We zullen de raad informeren over de uitkomsten van de evaluatie en het voorgenomen besluit.

Bijlagen

1. Beschikkingsformulier
2. Aanvraagformulier subsidie
3. Bijlage subsidieaanvraag
4. Tussentijdse verantwoording 2023 januari 2024